

Raadsvergadering
20 december 2012

Agendanummer

Onderwerp
Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Steenbergen; 13 november 2012

Aan de raad,

1. Inleiding

In 2011 en begin 2012 is de wet- en regelgeving met betrekking tot de kwijtschelding van lokale belastingen gewijzigd. Sinds 1 april 2011 hebben gemeenten ook de mogelijkheid kwijtschelding aan ondernemers te verlenen. Daarnaast kunnen zij per 1 januari 2012 rekening houden met de kosten van kinderopvang en een nieuwe norm voor 65-plussers. Deze wijzigingen kunnen van invloed zijn op het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente. Hieronder treft u de voorstellen naar aanleiding van deze gewijzigde regelgeving.

2. Achtergrond

Bevoegdheid om kwijtschelding te verlenen

Het verlenen van kwijtschelding is geen verplichting maar een bevoegdheid. De wet zegt namelijk dat gehele of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden verleend aan een belastingplichtige die zijn belastingaanslag of een deel daarvan niet anders dan met buitengewoon bezwaar kan betalen. De raad bepaalt of en zo ja, van welke belasting kwijtschelding wordt verleend. Als kwijtschelding voor één of meer belastingen mogelijk is gemaakt, dan is het de invorderingsambtenaar van de gemeente die de kwijtschelding vervolgens verleent.

Momenteel wordt er in onze gemeente kwijtschelding verleend voor de volgende belastingsoorten:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolrecht;
- Hondenbelasting;
- Leges, zoals genoemd in artikel 8 van de Legesverordening;
- Onroerendzaakbelasting.

Strakker of ruimer kwijtscheldingsbeleid

Op het verlenen van kwijtschelding zijn de regels van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 (hierna: Uitvoeringsregeling) van toepassing. In de Uitvoeringsregeling zijn onder andere regels gesteld over de vaststelling van het vermogen, de uitgaven en het netto-besteedbaar inkomen van de belastingschuldige, de wijze waarop kwijtschelding wordt verleend en de omstandigheden die aan het verlenen van kwijtschelding in de weg kunnen staan. Gemeenten kunnen in beginsel niet van deze regels afwijken. Toch is er een aantal uitzonderingen mogelijk op de Uitvoeringsregeling. De raad kan in afwijking van de Uitvoeringsregeling besluiten dat:

- er in het geheel geen kwijtschelding wordt verleend;
- er slechts gedeeltelijk kwijtschelding wordt verleend;
- de raad kan ook een ruimer kwijtscheldingsbeleid voeren. De Uitvoeringsregeling stelt de kosten van bestaan op 90% van de bijstandsnorm. De raad kan in afwijking van de Uitvoeringsregeling besluiten de

kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm. Dit leidt ertoe dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend. Door de kosten van bestaan hoger te stellen, neemt de beschikbare betalingscapaciteit voor het betalen van de lokale belastingen af. Het hanteren van de 100% norm leidt er in de praktijk veelal toe dat een belastingschuldige met een bijstandsuitkering of enkel een AOW-uitkering voor kwijtschelding in aanmerking komt.

Momenteel wordt er een ruimer kwijtscheldingsbeleid gevoerd. Namelijk 100% van de bijstandsnorm.

3. Overwegingen

Meer beleidsvrijheid

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving kunnen de volgende hieronder aangegeven punten van invloed zijn op het huidige kwijtscheldingsbeleid.

1. De mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen.
2. De mogelijkheid om de netto-kosten van de kinderopvang aan te merken als uitgaven.
3. De mogelijkheid om een hoger inkomensnorm voor 65-plussers te hanteren.

Ad 1. Kwijtschelding voor ondernemers

Vanaf 1 april 2011 is de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zodanig aangepast dat gemeenteraden kunnen besluiten kwijtschelding mogelijk te maken voor privé-schulden van kleine ondernemers die op bijstandsniveau leven. Met kleine ondernemers wordt bedoeld personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen. Momenteel wordt er geen kwijtschelding verleend aan ondernemers.

Uitbreiding van de kwijtscheldingsmogelijkheid heeft alleen betrekking op de privé-belastingen van ondernemers. Het is mogelijk om ondernemers die een uitkering op grond van de Bijzondere Bijstandsregeling Zelfstandigen (BBZ) krijgen, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen te verlenen. Als naderhand echter blijkt dat iemand meer verdiend dan waarvan eerst is uitgegaan, kan het zijn dat de ondernemer (een deel) van de BBZ uitkering moet terugbetalen. Als dan kwijtschelding is verleend, kan dat niet meer teruggedraaid worden. Door het gelijkheidsbeginsel moet aan ondernemers die geen BBZ uitkering krijgen ook de mogelijkheid worden geboden om kwijtschelding aan te vragen.

Om het inkomen van een ondernemer te kunnen beoordelen moet je het inkomen over het jaar van de aanvraag hebben. Dit kan op zijn vroegst een jaar later als de balans en verlies- en winstrekening daarvan vaststaan. Maar omdat een ondernemer over een jaar kan gaan middelen over drie jaren kan dit ook weer een uitstel van tenminste drie jaar tot gevolg hebben. De doorlooptijd van de behandeling van een kwijtscheldingsverzoek zal daarom toenemen. In de tussenliggende periode kan de gemeente de aanvrager uitstel van betaling verlenen. Als het verzoek dan alsnog wordt afgewezen moeten de ondernemers een aanslag betalen waarvoor al een aantal jaar uitstel liep. In geval dat de ondernemers eerder vertrekken, stoppen of failliet verklaard worden heeft de gemeente (bijna) geen verhaalsmogelijkheden meer waardoor die vordering niet meer inbaar is.

Om de volgende redenen wordt voorgesteld om hier niet toe over te gaan:

- Uitvoeringstechnisch leidt kwijtschelding aan ondernemers tot veel complexiteit. Van de Belastingdienst en de ondernemer dient de benodigde informatie te worden verkregen betreffende de omzet en resultaatgegevens en privé-geldstromen. De berekening van de betalingscapaciteit is complex waarvoor de benodigde expertise niet aanwezig is. Er is voor beoordeling van bedrijfsgegevens externe ondersteuning nodig wat leidt tot extra kosten voor de behandeling van een kwijtscheldingsverzoek.
- De beoordelingscriteria kunnen per ondernemer verschillen. Zo is het bijvoorbeeld moeilijk te bepalen welk soort (bedrijfs) auto voor een bepaalde onderneming nodig is.
- Lange doorlooptijd behandeling kwijtscheldingsverzoek.
- Verleende kwijtschelding is onherroepelijk.

- Reeds aanwezige mogelijkheden waarop de ondernemer beroep op kan doen. Zoals de BBZ (renteloze lening/starterskrediet, vergoeding begeleidingskosten, aanvulling inkomsten tot bijstandsniveau) Rijksbelastingdienst en gemeenten (uitstel van betaling en betalingsregelingen).

Ad.2 Netto-kosten kinderopvang als uitgave

Sinds 1 januari 2012 kan de raad besluiten dat voor de kwijtschelding bij het bepalen van het netto-bestedbare inkomen rekening kan worden gehouden met de netto-kosten van kinderopvang. Het gaat hierbij om noodzakelijke kosten voor kinderopvang in aansluiting op de Wet kinderopvang. De netto-kosten (na aftrek ontvangen kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen kinderopvang) voor de kinderopvang worden aangemerkt als uitgave, waardoor het verzoek om kwijtschelding eerder toegewezen zal worden. Voor de uitvoering van de maatregel stort het Kabinet €10 miljoen extra in het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen dus zelf bepalen of zij bij de kwijtschelding rekening houden met de kosten van kinderopvang.

Bij het bepalen van het netto-bestedbare inkomen waarbij rekening wordt gehouden met de netto-kosten van kinderopvang is het van belang om te weten dat het Inlichtingenbureau op dit moment niet over informatie over de kosten van kinderopvang en over bedragen die huishoudens in de vorm van toeslagen of tegemoetkomingen voor deze kosten ontvangen. De eventuele aanvragen waarin een opgave van deze kosten worden gedaan moeten handmatig worden getoetst. Het gaat dan om nieuwe aanvragen. Omdat verruiming van de kwijtschelding er in ieder geval niet voor zorgt dat burgers minder recht op kwijtschelding hebben, kan ervan uit worden gegaan dat burgers van wie het recht op kwijtschelding in een voorgaand jaar geautomatiseerd is getoetst en bij wie geen beletselen voor toekenning zijn aangetroffen voor kwijtschelding in aanmerking blijven komen. Door het Inlichtingbureau wordt onderzocht of en hoe in de toekomst bij de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets rekening kan worden gehouden met de kosten voor kinderopvang.

Er wordt op dit moment bij het bepalen van het netto-bestedbaar inkomen geen rekening gehouden met de netto-kosten van kinderopvang. Gemeente Steenbergen is erbij gebaat dat haar burgers werk hebben en behouden. Door de mogelijkheid op te nemen de kosten voor de kinderopvang aan te rekenen als uitgave worden de burgers gestimuleerd om te (blijven) werken.

Het aanmerken van de netto-kosten van de kinderopvang brengt in de uitvoeringswerkzaamheden voor het afhandelen van een kwijtscheldingsverzoek geen noemenswaardig extra werkzaamheden met zich mee. De netto-kosten van de kinderopvang zullen opgeteld worden bij de overige uitgaven.

Ad. 3 Hogere inkomensnorm voor 65-plussers

Sinds 1 januari 2012 kan de raad besluiten om de huidige kwijtscheldingsnormen voor personen van 65 jaar of ouder, te verhogen tot 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen. Dit is om te voorkomen dat personen van 65 jaar of ouder minder aanspraak op kwijtschelding gemeentelijke belastingen kunnen maken.

Door het wetsvoorstel 'Geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon tot een keer de algemene heffingskorting met uitzondering van het referentieminimumloon voor de Algemene Ouderdomswet' komen AOW-ers in mindere mate in aanmerking voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Om het dus mogelijk te maken dat lokale overheden pensioengerechtigden op grond van de AOW dezelfde mate van kwijtschelding van belastingen kunnen blijven verlenen in het kader van het lokale kwijtscheldingsbeleid, wordt met deze mogelijkheid bewerkstelligd dat de bovengrens van de kwijtscheldingsnormen voor deze belastingen voor pensioengerechtigden niet langer is gebaseerd op de toepasselijke bijstandsnormen, maar op de toepasselijke netto AOW-bedragen.

Momenteel wordt er geen rekening gehouden met de kwijtscheldingsnorm voor 65-plussers. Het aansluiten van de kwijtscheldingsnorm voor 65-plussers op de AOW-norm zal nauwelijks leiden tot een

stijging van het aantal toegewezen verzoeken om kwijtschelding. Op dit moment is het verschil tussen de bijstandsnorm en de AOW-norm niet noemenswaardig, bijvoorbeeld bij een;

- alleenstaande is de huidige bovengrens € 1.045,45
- alleenstaande is de nieuwe bovengrens € 1.051,04.

Deze beleidskeuze is bedoeld om te voorkomen dat in de komende jaren steeds minder kwijtschelding wordt verleend aan personen met een pensioengerechtigde leeftijd.

Het toepassen van de kwijtscheldingsnorm voor 65-plussers brengt in de uitvoeringswerkzaamheden voor het afhandelen van een kwijtscheldingsverzoek geen extra werkzaamheden met zich mee. De VNG publiceert twee keer in het jaar de kwijtscheldingsnormen waarin onderscheid wordt gemaakt in normbedragen met de toepasselijke bijstandsnorm en de toepasselijke netto AOW-bedragen.

4.Middelen

Kwijtschelding aan kleine ondernemers

Het is momenteel niet mogelijk om de exacte cijfers te achterhalen hoeveel aanvragen om kwijtschelding zijn ingediend en afgewezen. Geschat wordt dat het aantal ingediende aanvragen tot op heden niet meer is als 5 verzoeken om kwijtschelding.

Netto-kosten van de kinderopvang als uitgaven

Het is op dit moment nog onduidelijk hoe groot de doelgroep is die voordeel heeft van deze maatregel.

Hogere inkomensnorm voor 65-plussers

Het is op dit moment nog onduidelijk hoe groot de doelgroep is die voordeel heeft van deze maatregel.

5. Risico's

Er zijn geen juridische gevolgen verbonden aan het al dan niet opnemen van de hierboven genoemde 3-tal mogelijkheden van verruiming in het huidige Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Het gaat hier namelijk om facultatieve bevoegdheden. Tegen het Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen als zodanig kunnen geen rechtsmiddelen worden ingezet. Wel kunnen tegen de individuele beschikkingen van de invorderingsambtenaar tot afwijzing van de kwijtschelding beroep worden ingesteld bij het college.

Het huidige Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen zal moeten worden aangepast. De datum van inwerkingtreding zal dan met ingang van 1 januari 2013 zijn.

6.Aanpak

Het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wordt conform de wettelijke vereisten bekend gemaakt, namelijk door publicatie in een huis-aan-huisblad. Het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wordt opgenomen in de regelingenbank.

7.Voorstel

Wij stellen u voor om in te stemmen met het toepassen van de kwijtscheldingsnorm voor 65-plussers en de netto-kosten van kinderopvang aan te merken als uitgaven. De mogelijkheid van het verlenen van kwijtschelding aan kleine ondernemers niet op te nemen in het Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2013. Tevens stellen wij u voor om het Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2013 vast te stellen.

Bekendmaking van het Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2013 in een huis-aan-huis-blad

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Steenbergen,

de secretaris

de burgemeester

mr. J.M.W.H. Leloux

drs. S.C.C.M. Bolten